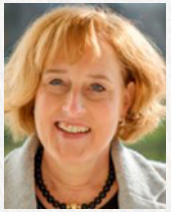
Jaarbericht 2017

In 2017 is de Stuurgroep verder gegaan op de ingeslagen weg om meer te werken als een platform. De Stuurgroep agendeert, jaagt aan en verbindt partijen waar het gaat om opgaven met een Groene Hart dimensie.

Het Groene Hart staat onveranderd voor grote opgaven. Zo zorgt bodemdaling in stedelijk gebied voor extra kosten door verzakkingen en voor een spanningsveld met rendabel agrarisch grondgebruik. De energietransitie vraagt ruimte en de economie vraagt om een circulaire en duurzame aanpak.

De betekenis van een vitaal Groene Hart voor de inwoners en de omliggende steden is groot. De centrale ligging in de Randstad zorgt voor een sterke positie in de groothandel en logistiek. Maar ook het cultureel erfgoed en de landschappelijke kwaliteiten, vragen om een Stuurgroep die het gesprek aangaat met de regio, de steden en het Rijk.

Als Stuurgroep jagen we aan wat anderen heel goed kunnen oppakken. Agenderen we onderwerpen die van belang zijn voor het Groene Hart, ook binnen onze eigen lijnorganisaties. Verbinden we initiatieven waar we samen sterker staan. In dit jaarbericht geven we u een beeld van ons werk voor Het Groene Hart in het afgelopen jaar.

Adri Bom-Lemstra
Voorzitter Stuurgroep
Nationaal Landschap
Groene Hart

Groene Hart
STUURGROEP NATIONAAL LANDSCHAP GROENE HART

Groene Hart
STUURGROEP NATIONAAL LANDSCHAP GROENE HART

Agenderen

Bij verschillende partijen en op verschillende momenten vraagt de Stuurgroep aandacht voor de opgaven en ontwikkelingen op de aandachtsgebieden van de Stuurgroep. Waar mogelijk speelt de Stuurgroep in op actuele ontwikkelingen.

PERSPECTIEF
Groene Hart 2040

Samen met partijen uit en rond het Groene Hart heeft de Stuurgroep de kwaliteiten en ambities voor het gebied benoemd. Zij komt tot de vijf overkoepelende opgaven voor de verschillende deelgebieden:

- versterk landschap en identiteit,
- vertraag bodemdaling,
- geef ruimte aan energietransitie,
- verduurzaam de economie,
- verbeter benutting mobiliteitssysteem.

> Meer over het Perspectief

MONITOR
Groene Hart 2016

Uit het tweejaarlijkse onderzoek blijkt dat het goed gaat met de toeristische sector, het aantal banen in de watersport stijgt waar er landelijk een daling is.

Er zijn ook zorgen: over 2/3 van het grondgebied dat te kampen heeft met bodemdaling, en de totale economie die achterblijft in de groei.

> Meer over de Monitor

ENERGIETRANSITIE
Heeft substantieel ruimte nodig

Het Groene Hart speelt net als andere gebieden in Nederland een rol in de energietransitie. De druk op de ruimte en landschappelijke impact is groot.
Toch zal ook het Groene Hart substantieel ruimte moeten maken voor de eigen energieopgave. Agendering hierop blijft noodzakelijk. De Stuurgroep was dan ook blij met de Tournee Energietransitie van Stichting Groene Hart.

> Meer over de Tournee

Verbinden

De Stuurgroep trekt zelf geen projecten meer. Inhoudelijk ligt de focus op de vijf opgaven uit het Perspectief. Zij kijkt welke partijen al actief zijn op een thema en zet in op verbinding van deze partijen om zo van elkaar te leren en de ambities te verwezenlijken.

Input voor omgevingsbeleid

De Stuurgroep heeft de ambities van het Perspectief onder de aandacht gebracht bij de provincies, gemeenten, waterschappen en belangenorganisaties. De nieuwe Omgevingswet (2021) wil integraal omgevingsbeleid bevorderen en de inbreng van burgers en bedrijven verbeteren. De Stuurgroep ziet dit als een kans om gedeelde ambities voor het Groene Hart vast te leggen en het open gebied tussen de grote steden toekomstbestendig te maken.

Bijeenkomst gezamenlijke Staten

De bespreking van het Perspectief Groene Hart in de Provinciale Staten heeft de behoefte gewekt aan meer gezamenlijke bijeenkomsten van de drie Staten. Statenleden hebben aangegeven dat zij een verdiepingsslag willen maken. De Stuurgroep juicht deze verbinding op Groene Hartniveau toe.

Verdere bijdragen in het kort

Het Programmabureau van de Stuurgroep werkt als netwerkorganisatie, zij organiseert ontmoetingen, discussie en debat. Ook wisselt zij zo goed mogelijk informatie uit met andere partijen waaronder in- en omwonenden, maatschappelijke organisaties en overheden.
Zo heeft zij in 2017 o.a. bijdragen geleverd aan:

- Dag van de Ruimtelijke Kwaliteit
- Storytelling Groene Hart over Herman van Veenweiden
- Verbindingen gelegd rondom meerdaags varen en verblijfsrecreatie
- Verbinding gelegd met delegatie Noorse planologen

Groene Hart
STUURGROEP NATIONAAL LANDSCHAP GROENE HART

Aanjagen

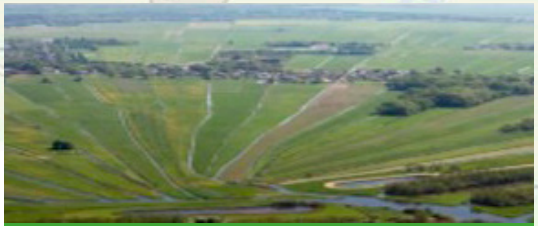
De belangrijkste opgaven met een Groene Hartdimensie vragen om een langetermijn-aanpak van meerdere partijen. Soms is agenderen alleen niet genoeg. Bijvoorbeeld als er nog geen eigenaar is, of omdat het ergens stil ligt of op weerstand stuit. De Stuurgroep-leden spreken elkaar aan om de eigen colleges of besturen te betrekken, de lijnorganisatie te activeren of op zoek te gaan naar gebiedspartijen die ermee aan de slag kunnen.

LEEGSTAND PLATTELAND

Door afstemming binnen de Stuurgroep is een Utrechts onderzoek naar vrijkomende agrarische bebouwing uitgebreid naar de provincies Noord- en Zuid-Holland. In juni 2017 leverde de onderzoekers van het Kadaster en Wageningen Research het rapport af met een focus op het Groene Hart. Verwacht wordt dat tot 2030 nog 1300 bedrijven zullen stoppen.

> Meer over rapport en aanbevelingen

ONDERZOEK COPELANDSCHAP

De Stuurgroep heeft een verkenning gefinancierd naar de kansen voor het predicaat Werelderfgoed voor het Copelandschap. Een aanmelding bij UNESCO wordt als kansrijk geclassificeerd. De Stuurgroep is op zoek naar eigenaren voor dit langjarige traject.

> Meer over de Copes als Werelderfgoed

AMBASSADEUR GROENE HART

Eind 2017 is Gerard Doornbos gestart als ambassadeur voor het Groene Hart. De voormalige dijkgraaf van Rijnland en daarvoor voorzitter van LTO, gaat op zoek naar nieuwe allianties op de integrale onderwerpen uit het Perspectief Groene Hart. Zo zal hij verschillende Groene Hartgemeenten opzoeken en in gesprek gaan over energietransitie, circulaire economie en natuur-inclusieve landbouw.

> Meer over de ambassadeur

Mirjam Maasdam

Gedeputeerde en Stuurgroeplid namens
Provincie Utrecht

'Door informatie te delen en standpunten uit te wisselen, ontstaat er politiek-bestuurlijke ruimte om robuuste keuzes te maken.'

Hoe viel Perspectief in eigen huis?
Eerst ontstond wat verwarring over het begrip bouwsteen. 'Moet je die ongewijzigd inmetselen in de voorgevel van het gebouw dat omgevingsvisie Utrecht heet?' Ondertussen hebben de Staten de inspirerende werking van het Perspectief Groene Hart omarmd.

Waar heeft de Stuurgoep haar rol gepakt?
Naast Perspectief bijvoorbeeld bij het onderzoek naar vrijkomende agrarische bebouwing. Een onderzoek wat mijn voorganger hier voor Utrecht wilde inzetten. Na bespreking in de Stuurgroep is het ook voor Noord- en Zuid-Holland uitgevoerd met een zinvolle duiding specifiek voor het Groene Hart.

Corine van den Berg

Beleidsadviseur en MT-lid namens
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

'Je kan wel gebiedsregisseur willen zijn, maar ik zie meer in de rol van beïnvloeden, dan krijg je meer voor elkaar als je een goed verhaal hebt.'

Wat brengt zo'n Stuurgroep jou?
Zo'n platform waar je met elkaar deelt wat er speelt, vind ik heel waardevol. Natuurlijk hebben we ook onze bilaterale overleggen, maar in dit gremium worden de overheden ook met de verschillen geconfronteerd. We zitten er toch vaak net anders in, die afstemming is heel zinvol.

Wat vind je een succes van vorig jaar?
Perspectief met stip. Alleen al hoe het met alle gebiedspartijen tot stand is gekomen. En dan maak je daar een document van dat precies op het goede moment in de discussie van de omgevingsvisie wordt ingebracht. Daarmee heb je echt een vliegwiel.

Theo Vogelzang

Senior researcher
Wageningen University & Research

'Nu er meer duidelijkheid is over de rol van de Stuurgroep en het Programmabureau zie ik weer nieuw elan ontstaan.'

Wat is jouw rol?
Vanuit de WUR proberen we de discussie te voeden met feiten en onderzoek. Bodemdaling en de maatregelen om de landbouw economisch te laten presteren heeft effecten tot in de steden. Perspectief doet een flinke stap in de goede richting. Van mij mag er nog sterker ingezet worden op vernatting.

Wat zie jij kansen voor de stuurgroep?
Door vaker te reageren op actuele kwesties. Zoals de kordate reactie toen minister Ollongren ruimte vroeg om de druk op huisvesting in de steden te verlichten. 'Eerst herbestemmen en inbreiden voor we de open ruimte aantasten.' Een snelle en adequate reactie van de voorzitter, die ook gehoord werd in het Haagse.

Groene Hart
STUURGROEP NATIONAAL LANDSCHAP GROENE HART

STUURGROEP

De Stuurgroep wil meer eenheid in het beleid van de Groene Hartoverheden. Zij wil daarbij uitdrukkelijk bestaande initiatieven de wind in de zeilen geven. Voor nieuwe opgaven zoekt zij goede eigenaren in het gebied. Binnen de Stuurgroep worden de leden aangesproken op de inzet van hun lijnorganisatie en de betrokkenheid van hun eigen besturen.

In maart 2017 heeft Bart Krol zijn functie als gedeputeerde van de provincie Utrecht neergelegd en daarmee uiteraard ook zijn lidmaatschap van de Stuurgroep. Hij is opgevolgd door Mirjam Maasdam.

> **Meer over samenstelling Stuurgroep**

PROGRAMMABUREAU

In het kielzog van de Stuurgroep voert het Programmabureau geen eigen projecten meer uit. Zij ondersteunt de Stuurgroep door verbindingen te leggen tussen de lijnorganisaties, naar andere overheden en belangenorganisaties. Waar nodig agendeert zij actuele maatschappelijke vraagstukken of jaagt zij aan waar de uitvoer lijkt vast te lopen.

Door deze veranderde werkwijze kon zij in een kleinere bezetting verder. In maart heeft Peter van Steensel, als directeur jaren het gezicht van het Programmabureau, afscheid genomen. In 2017 bestond de vaste formatie uit twee coördinatoren, een communicatie-adviseur en enkele uren administratieve en financiële ondersteuning.

> **Meer over Programmabureau**

COLOFON JAARBERICHT

Tekst
Patricia Braaksma, Marlies Feringa, Stefan Ruizendaal en Marja van Buuren

Eindredactie
Suzanne Groenbos

Foto's en illustraties
Suzanne Groenbos, Fleur Wiersema en Ronald van der Heide

Vorm en Samenstelling
Suzanne Groenbos
Hans van Bruksvoort

Vragen en reacties
Heeft u vragen of opmerkingen over dit Jaarbericht, dan kunt u deze richten aan:

> **programmabureau@stuurgroepgroenehart.nl**

Groene Hart
STUURGROEP NATIONAAL LANDSCHAP GROENE HART